

Najvyšší súd
Slovenskej republiky

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a JUDr. Zdenky Reisenauerovej v právnej veci navrhovateľa: **M.**, nar. X., v L., naposledy bytov zahraničí: L., proti odporcovi: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad**, Bratislava, Pivonková 6, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. ČAS: MU-272-14/PO-Ž/2008 zo dňa 4. júla 2008, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 5 Saz 67/2008-19 zo dňa 1. októbra 2008 takto

r o z h o d o l

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 5 Saz 67/2008-19 zo dňa 1. októbra 2008 **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie č. ČAS: MU-272-14/PO-Ž/2008 zo dňa 4. júla 2008, v časti rozhodnutia, ktorým odporca podľa ustanovenia podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle

a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase vydania rozhodnutia (ďalej len zákon o azyle) navrhovateľovi neposkytol doplnkovú ochranu a súčasne podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle rozhodol, že u navrhovateľa neexistuje prekážka administratívneho vyhostenia podľa § 58 ods. 1 a 2 zákona č. 48/2002 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov do Pakistanu.

Krajský súd sa stotožnil so záverom odporcu, že u navrhovateľa neboli splnené podmienky pre udelenie doplnkovej ochrany podľa § 13a zákona o azyle, pretože správne nepovažoval navrhovateľove dôvody za dôvody, pre ktoré by bol navrhovateľ v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia v zmysle § 2 písm. f/ zákona o azyle.

Krajský súd sa stotožnil aj so závermi a zisteniami odporcu o tom, že v prípade navrhovateľa neboli zistené žiadne skutočnosti, pre ktoré by navrhovateľovi v súvislosti s týmito dôvodmi hrozilo nebezpečenstvo prenasledovania v prípade jeho návratu do Pakistanu. Preto možno podľa krajského súdu predpokladať, že ani po návrate do krajiny pôvodu mu žiadne prenasledovania nehrozí, prípadne nehrozí mu, že by mal byť mučený alebo podrobený krutému, neľudskému, či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu. Poukázal na to, že vyslovenie toho, že v zmysle ustanovenia § 58 zákona o pobyte cudzincov sa na ňu nevzťahuje zákaz vyhostenia nie je príkazom na jej vyhostenie, je iba vyslovením možnosti vyhostenia a je vecou príslušného správneho organu, či k použitiu tohto inštitútu pristúpi.

Proti tomuto rozsudku podala navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie. V odvolaní navrhol napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť tak, že rozhodnutie odporcu navrhol v napadnutej časti zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Vyčítal krajskému súdu rovnako aj odporcovi, že dospeli pri hodnotení jeho žiadosti k nesprávnym skutkovým zisteniam, na základe čoho vec nesprávne právne posúdili. Vyjadril nesúhlas s vyhodnotením bezpečnostnej situácie v krajine pôvodu a údajnej neexistencie ohrozenia, ktoré by odôvodňovalo poskytnutie ochrany jeho osobe. Poukázal na to, že v krajine jeho pôvodu nie je garantovaná zákonnosť konaní a ochrana základných ľudských práv, pretože Pakistan bol označený v stupnici porušovania ľudských práv v Južnej Ázii č. 4, okrem iného z dôvodu potlačovania politických slobôd a útokov na politických oponentov, porušovaní práva na život

a širokej škály nútených zmiznutí, neschopnosti ustanoviť Národné Stredisko pre ľudské práva.

Navrhovateľ v súvislosti s tvrdením, že ozbrojené zložky v Pakistane sú zodpovedné za porušovanie ľudských práv vrátane nútených zmiznutí, mimosúdnych zabíjání a svojvoľného zatýkania poukázal na zdroj informácií: South Asia-Human Rights Index 2008 (správa o situácii v oblasti ľudských práv za rok 2007). Navrhovateľ poukázal v tejto súvislosti na informácie o krajine pôvodu a zdroje, ktoré popisujú bezpečnostnú situáciu v Pakistane (BBC News z 27.3.2008 a článok Komisie pre ľudské práva v Pakistane z 30.3.2008 - „HRCP sa dožaduje skončenia autoritatívneho režimu“).

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 3 OSP, s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 10. februára 2009 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Podľa § 8 písm. a/ zákona č 480/2002 Z.z. o azyle účinného od 1.1.2008 ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd (písm. b/.

Podľa § 10 zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak,

- a) manželovi azylanta, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď azylant odišiel z krajiny pôvodu a azylant so zlúčením vopred písomne súhlasí,

- b) slobodným deťom azylanta alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo
- c) rodičom slobodného azylanta mladšieho ako 18 rokov, ak s tým azylant vopred písomne súhlasí (ods. 1).

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods. 2).

Ministerstvo udelí azyl osobám uvedeným v odseku 1, len ak ide o zlúčenie rodiny s azylantom, ktorému bol azyl udelený podľa § 8 (ods. 3).

Ministerstvo udelí azyl aj dieťaťu narodenému azylantke na území Slovenskej republiky, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods. 4).

Podľa § 13 ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo § 10.

Podľa § 13c ods. 1 zákona o azyle § 13c ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa § 13a zákona o azyle ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 13b zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny poskytne doplnkovú ochranu, ak tento zákon neustanovuje inak,

- a) manželovi cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď cudzinec odišiel z krajiny pôvodu a tento cudzinec so zlúčením vopred písomne súhlasí,

- b) slobodným deťom cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo
- c) rodičom slobodného cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, mladšieho ako 18 rokov.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, okrem odňatia azylu podľa § 15 ods. 2 písm. i/, rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu; ak ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu, nepredlíži doplnkovú ochranu alebo zruší doplnkovú ochranu, okrem zrušenia doplnkovej ochrany podľa § 15b ods. 1 písm. d/, vo výroku rozhodnutia tiež uvedie, či existuje prekážka administratívneho vyhostenia podľa osobitného predpisu. 9a)

Podľa § 58 ods. 1 zákona č. 48/2002 Z.z. o pobyte cudzincov (účinného od 1.1.2008) cudzinca nemožno administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom by bol ohrozený jeho život z dôvodov jeho rasy, národnosti, náboženstva, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo pre politické presvedčenie, alebo v ktorom by mu hrozilo mučenie, kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie, alebo trest. Rovnako nemožno cudzinca administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom mu bol uložený trest smrti alebo je predpoklad, že v prebiehajúcom trestnom konaní mu takýto trest môže byť uložený.

Cudzinca nemožno administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom by bola ohrozená jeho sloboda z dôvodov jeho rasy, národnosti, náboženstva, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo pre politické presvedčenie; to neplatí, ak cudzinec svojím konaním ohrozuje bezpečnosť štátu, alebo ak bol odsúdený za obzvlášť závažný trestný čin 21) a predstavuje nebezpečenstvo pre Slovenskú republiku (ods. 2).

Konanie o udelenie doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienky taxatívne uvedených v ustanovení v § 13a alebo § 13b zákona o azyle, t. j. ak sú vážne dôvody u žiadateľa o azyl, ktorému nebol udelený azyl sa domnievať, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, alebo za účelom zlúčenia rodiny.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie o neposkytnutí doplnkovej ochrany a rozhodnutie o tom, že u neho neexistuje prekážka administratívneho vyhostenia podľa § 58 ods. 1 a 2 zákona o pobyte cudzincov, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožňuje so skutkovými ako aj právnymi závermi krajského súdu, pričom považuje za dôležité uviesť, že na základe nižšie uvedeného námietky navrhovateľa uplatnené v odvolaní neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku.

K námietkam navrhovateľa ohľadne nesprávneho právneho posúdenia veci odporcom a krajským súdom, odvolací súd považuje za dôležité uviesť, že odporca zdôvodnil rozhodnutie o neposkytnutí doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky nepreukázaním zákonných dôvodov v zmysle § 13a a 13b zákona o azyle.

Z administratívneho spisu je zjavné, že odporca vykonal v konaní náležité dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi, a to výsluchom navrhovateľa a obsahom správ o krajine pôvodu (odporca vychádzal z informácií zo Správy o krajinách, týkajúcej sa praxe v oblasti ľudských práv, vydanéj Úradom pre demokraciu, ľudské práva a prácu MZV USA z 11.3.2008, z odpovedí na otázky vypracovaných Odborom dokumentaristiky a zahraničnej spolupráce MU MV SR z 21.4.2008, z vybraných častí Súhrnných teritoriálnych informácií uverejnených na internetovej stránke www.businessinfo.cz, www.amnesty.org) z ktorých vyhodnotil a stručne popísal súčasnú politicko-spoločenskú situáciu v krajine pôvodu so zameraním na dôvody, pre ktoré navrhovateľ žiadal o udelenie azylu a bezpečnostné riziko prípadného návratu navrhovateľ do krajiny pôvodu.

Ako vyplynulo z dotazníka žiadateľa o azyl zo dňa 27.5.2008 navrhovateľ uviedol, že hlavným dôvodom jeho žiadosti o azyl je obava o jeho bezpečnosť pred susedom v mieste bydliska, s ktorým mal pozemkové spory, tie začali 1,5 roka pred jeho odchodom z krajiny,

keď sused chcel násilne zabrať časť ich rodinných pozemkov, s čím jeho rodina nesúhlasila, a preto dochádzalo k hádkam a vyhrážkam. Vyvrcholilo to pre 6 mesiacmi, keď bol fyzicky napadnutý susedom. Navrhovateľ uviedol, že napadnutie oznámil na políciu, ale tá nekonala, lebo susedova rodina je bohatá a asi podplatil políciu. Z bezpečnostných dôvodov sa presťahoval do Sialkotu, kde býval u otcovej sestry asi mesiac, ale nebol tam v bezpečí. V oblasti Sialkotu sú banditi a okrádajú ľudí hlavne vo večerných hodinách, nestal sa ich obeťou, ale bál sa, že by sa ňou mohol stať. Preto nevidel inú možnosť, len krajinu opustiť. V prípade návratu sa obával problémov so susedmi. Na otázku odporcu, či mal v krajine pôvodu nejaké problémy s políciou, armádou či inými štátnymi orgánmi navrhovateľ uviedol, že nikdy s nimi nemal žiadne problémy, nebol trestne stíhaný, väznený, či iným spôsobom prenasledovaný.

Navrhovateľom označené dôvody, pre ktoré žiadal udeliť azyl, odporca považoval za irelevantné a neopodstatnené z hľadiska udelenia azylu na území SR. Navrhovateľ napokon ani opravným prostriedkom rozhodnutie odporcu v časti o neudelení azylu nenapadol, preto sa dôvodne krajský súd zaoberal iba rozhodnutím odporcu v časti o neudelení doplnkovej ochrany a rozhodnutím o neexistencii prekážky jeho administratívneho vyhostenia podľa § 58 ods. 1 a 2 zákona o pobyte cudzincov do Pakistanu.

Odvolačný súd sa stotožnil s názorom krajského súdu, že odporca rozhodol správne, keď po zvážení skutkového stavu veci nenašiel dôvod pre udelenie doplnkovej ochrany podľa § 13a zákona o azyle, pretože navrhovateľove dôvody nepovažoval za dôvody, pre ktoré by bol navrhovateľ v prípade návratu do krajiny vystavený reálnej hrozbe bezprávia, nakoľko z jeho výpovede vyplynulo, že proti nemu nie je vedené trestné konanie, nebol väznený, nemal žiaden problém so štátnymi orgánmi krajiny pôvodu, nebol vystavený mučeniu, neľudskému zaobchádzaniu alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu. V prípade návratu do krajiny pôvodu sa nemusí obávať žiadneho ohrozenia, ktoré by sa dalo kvalifikovať ako vážne bezprávie, pretože z pohľadu uvedených skutočností, žil v krajine pôvodu bez akýchkoľvek problémov.

Odporca napokon rozhodnutie o neexistencii prekážky jeho administratívneho vyhostenia odôvodnil tým, že prípad navrhovateľa neboli zistené skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že v prípade jeho návratu do krajiny by bol ohrozený jeho život alebo sloboda z dôvodov uvedených v § 58 ods. 1 a 2 zákona o pobyte cudzincov. Krajský súd

sa stotožnil s uvedenými závermi odporcu, pritom zdôraznil, že vyslovenie toho, že v zmysle § 58 zákona o pobyte cudzincov sa na navrhovateľa nevzťahuje zákaz vyhostenia nie je príkazom na jeho vyhostenie, je iba vyslovením možnosti vyhostenia a je vecou príslušného správneho orgánu, či k použitiu tohto inštitútu pristúpi.

Je teda zrejmé z akých dôkazných prostriedkoch pri svojom rozhodovaní vychádzal, pričom odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporca riadne vyhodnotil dokazovanie, ktoré vyústilo v riadne zistený skutkový stav, z ktorého odporca vychádzal pri svojom rozhodovaní o tom, či u navrhovateľa existujú dôvody pre udelenie doplnkovej ochrany, resp. dôvody pre rozhodnutie o existencii prekážky jeho administratívneho vyhostenia.

Pokiaľ ide o námietku navrhovateľa ohľadne nesprávneho vyhodnotenia bezpečnostnej situácie v krajine pôvodu, najmä pri posudzovaní dôvodov pre neudelenie doplnkovej ochrany, Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za dôležité uviesť, že vyhodnocovanie nebezpečenstva vážnej ujmy, ktorá je predpokladom pre udelenie doplnkovej ochrany je na úvahe odporcu. Ten vychádza zo skutkových okolností konkrétneho prípadu zistených v priebehu azylového konania a z informácií o krajine pôvodu žiadateľa.

Odporca sa v danom prípade otázkou, či navrhovateľovi v prípade návratu do krajiny pôvodu hrozí nebezpečenstvo vážnej ujmy zaoberal a dospel k záveru, že žiadnym z dôvodov v zákone o azyle taxatívne uvedených ohrozený nie je. Krajský súd jeho záver aproboval. Vychádzal pritom zo skutočností zistených už v rámci posudzovania existencie azylovo relevantných dôvodov, zameraných na posúdenie existencie hrozby vážneho bezprávia v prípade jeho návratu do krajiny pôvodu.

Odvolací súd navyiac uvádza, že zmyslom a účelom doplnkovej ochrany je poskytnúť subsidiárnu ochranu a možnosť legálneho pobytu na území SR tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl, ale u nich by bolo (z dôvodov taxatívne uvedených v zákone o azyle) neúnosné, neprimerané či inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie. Hoci sa aplikácia tohto inštitútu doplnkovej ochrany viaže k objektívnym hrozbám po prípadnom návrate žiadateľa do krajiny pôvodu, teda čiastočne k iným skutočnostiam nastávajúcim v odlišnom čase než v prípade aplikácie inštitútu azylu,

sú pri rozhodovaní o udelenie či neudelenie doplnkovej ochrany do značnej miery určujúce tvrdenia samotného žiadateľa, z nich je potrebné vychádzať.

V predmetnej veci nebolo ani podľa odvolacieho súdu zistené závažné a potvrdené dôvody pre bezprostrednú a reálnu hrozbu vážneho bezprávia, tak ako je definované v ustanovení § 2 písm. f/ zákona o azyle, pričom v podrobnostiach na správny záver odporcu uvedený v jeho rozhodnutí odkazuje.

Odvolací súd pritom poznamenáva, že informácie o krajine pôvodu, na ktoré sa navrhovateľ odvolával v podanom odvolaní proti rozsudku krajského súdu odkazovali na všeobecnú situáciu v krajine pôvodu, bez toho, že by navrhovateľ preukázal, že by tieto skutočnosti mali spojitosť s dôvodmi, pre ktoré žiadal o medzinárodnú ochranu a bez toho, že by bolo zrejmé, ako sa môžu týkať priamo jeho osoby.

Odvolací súd dospel k záveru, že odporca aj v tej časti rozhodnutia, ktorou rozhodol o tom, že u navrhovateľa neexistuje prekážka administratívneho vyhostenia do krajiny pôvodu podľa § 58 ods. 1 a 2 zákona o pobyte cudzincov náležite zistil skutkový stav a správne naň aplikoval citované ustanovenia zákona o azyle. Najvyšší súd Slovenskej republiky v podrobnostiach na tento správny záver odkazuje. Je potrebné tiež zdôrazniť, že existenciu prekážky vyhostenia podľa osobitného predpisu posudzoval odporca správne nie k dobe, kedy navrhovateľ krajinu opustil, ale k dobe svojho rozhodnutia a v postupe odporcu a jeho záveroch nezistil odvolací súd žiadne pochybenie.

Odvolacie námietky navrhovateľa neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, ktorý rozhodnutie odporcu potvrdil. Rozhodnutie odporcu o neudelení doplnkovej ochrany a rozhodnutí o tom, že u navrhovateľa neexistuje prekážka jeho administratívneho vyhostenia podľa osobitného zákona považovať za zákonné a rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP.

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c OSP, keď navrhovateľovi, ktorý nemal úspech vo veci náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 10. februára 2009

Za správnosť vyhotovenia:
Ľubica Kavivanovová

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu